

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta umění a architektury

Vnitřní kompas

Diplomová práce

Studijní program: N8208 – Design
Studijní obor: 8206T123 – Design prostředí
Autor práce: **BcA. Veronika Šrejmová**
Vedoucí práce: MgA. Leona Matějková

TECHNICAL UNIVERSITY OF LIBEREC
Faculty of Arts and Architecture

The inner compass

Diploma thesis

Studyprogramme: N8208 – Design
Studybranch: 8206T123 – Environmental Design
Author: **BcA. Veronika Šrejmová**
Supervisor: MgA. Leona Matějková

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Veronika Šrejmová**

Osobní číslo: **A14000015**

Studijní program: **N8208 Design**

Studijní obor: **Design prostředí**

Název tématu: **Vnitřní kompas**

Zadávací katedra: **Katedra Environmental Designu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

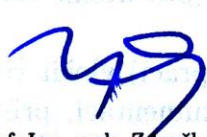
Diplomová práce se zabývá dynamikou osobnosti, tzn. reakcí člověka na právě vzniklé situace a nejrůznější podmínky, které nás během našeho života ovlivňují. Jedná se o situace, vztahy a okolnosti, které vznikají vzájemným kontaktem člověka s okolím. Z dynamické složky naší osobnosti pramení, jak danou situaci vnímáme, jak na ni reagujeme a dokážeme ji zpracovat. Výsledek vyhodnocení probíhajících vnějších impulsů nás poté vede tam, kam směřujeme. Práce se tedy zabývá i vnitřní silou člověka, vlastní každému z nás, tyto životní situace řešit. Dynamika mezi člověkem a okolím probíhá v mnoha ohledech, na různých místech a to ať už v naší bezprostřední blízkosti nebo napříč kulturou i časem. Cílem diplomové práce je tyto dynamické vztahy, shody okolností, které jsou součástí našeho života, interpretovat výtvarným způsobem. A to vztahem k jedné konkrétní osobě nebo k malé skupině lidí za pomoci metody kvalitativního rozboru a dotazování.

1. Koncept
2. Vizualizace, fotodokumentace, videodokumentace
3. Průvodní teoretická zpráva ve formátu A3 nebo A4 (minimum 30 normostran A4) v pevné vazbě, včetně originálu zadání práce a prohlášení o autorském právu. Zpráva obsahuje mezi jinými úvod, přehled literatury a zdrojů, výsledky a diskuzi a řídí se specifikacemi v dokumentu "Požadavky na vypracování diplomové práce - KED". Zdroje musí být citované dle Harvard systému.
4. Elektronická podoba všech částí diplomové práce na CD-ROM (akceptovatelné formáty jpg, pdf, mp3, mp4).
5. V systému STAG (Moje studium-Kvalifikační práce-Doplnit údaje o práci) vložit veškerá data o práci a soubor obsahující kompletní výkresovou i textovou dokumentaci, průvodní zprávu, technickou zprávu a doplnit související textová pole.

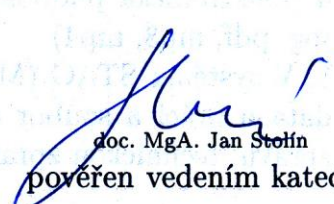
Rozsah grafických prací: viz výše
Rozsah pracovní zprávy: viz výše
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

Vedoucí diplomové práce: **MgA. Leona Matějková**
Katedra Environmental Designu

Datum zadání diplomové práce: **22. února 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **27. května 2016**

prof. Ing. arch. Zdeněk Fránek
děkan

doc. MgA. Jan Stofin
pověřen vedením katedry

V Liberci dne 22. února 2016

PROHLÁŠENÍ

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu užití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tom případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, která vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

OBSAH**TITULNÍ LIST****TITLE PAGE****ZADÁNÍ****PROHLÁŠENÍ****OBSAH****SEZNAM OBRÁZKŮ****SEZNAM PŘÍLOH****PODĚKOVÁNÍ**

ABSTRAKT V ČESKÉM JAZYCE	9
KLÍČOVÁ SLOVA	9
ABSTRAKT V ANGLICKÉM JAZYCE	10
KEY WORDS	10
1. ÚVOD	11
2. JAK SVĚT VIDÍM JÁ	13
3. TAJUPLNOST KOLEM NÁS	15
3.1. Náhoda. Co je to?	15
3.2. Shody okolností a obor psychologie	16
3.2.1. Carl Gustav Jung	16
3.2.2. Carl Gustav Jung a synchronicita	17
3.3. Shoda okolností a čas	17
4. ROZVÍJENÍ KONCEPTU - 1. část	19
5. OSOBNOST V TAJUPLNÉM SVĚTĚ	20
5.1. Dynamika a struktura osobnosti – vnitřní síla našeho chování	20
5.1.1. Struktura osobnosti	20
5.1.2. Dynamika osobnosti	21

5.2. Geneze osobnosti.....	22
5.2.1. Teorie utváření osobnosti.....	22
6. ROZVÍJENÍ KONCEPTU - 2. část.....	24
7. KVALITATIVNÍ ROZBOR - metody.....	25
7.1. Kvalitativní rozhovor.....	25
7.1.1. Hlavní otázky.....	25
7.1.2. Doplnující otázky.....	26
7.2. MBTI test.....	27
8. JULIE.....	28
8.1. Výsledek kvalitativního rozhovoru.....	28
8.2. Výsledek MBTI testu.....	30
9. VÍTEK.....	31
9.1. Výsledek kvalitativního rozhovoru.....	31
9.2. Výsledek MBTI testu.....	33
10. ZÁVĚR KVALITATIVNÍHO ROZBORU.....	34
11. ZÁZNAM KLÍČOVÝCH MOMENTŮ.....	35
11.1. Záznam 2D.....	35
11.1.1. Příklad záznamu.....	36
11.1.2. Záznam klíčových bodů Julie.....	37
11.1.3. Záznam klíčových bodů Vítka.....	38
11.1.4. Julie a Vítek.....	39
12. DOKONČENÍ KONCEPTU.....	40
12.1. Výsledná forma.....	41
13. ZÁVĚR.....	42
SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ.....	44

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Veronika Šrejmová - Skica.....	14
Obr. č. 2: Skeletus Personality Test - MBTI test Julie.....	30
Obr. č. 3: Skeletus Personality Test - MBTI test Vítek.....	33
Obr. č. 4: Veronika Šrejmová - Spirála.....	35
Obr. č. 5: Veronika Šrejmová - Spirálový diagram.....	36
Obr. č. 6: Veronika Šrejmová - Diagram Julie.....	37
Obr. č. 7: Veronika Šrejmová - Diagram Vítek.....	38
Obr. č. 8: Veronika Šrejmová - Diagram Julie a Vítek.....	39
Obr. č. 9: Veronika Šrejmová - Osobnost jako slupky cibule.....	40
Obr. č. 10: Veronika Šrejmová - Ukázka zakreslení cibulí.....	41

SEZNAM VOLNÝCH PŘÍLOH

Příloha č. 1 (A4): Veronika Šrejmová - Životní obraz Julie
Příloha č. 2 (A4): Veronika Šrejmová - Životní obraz Vítka
Příloha č. 3 (A3): Veronika Šrejmová - Životní obraz Julie
Příloha č. 4 (A3): Veronika Šrejmová - Životní obraz Vítka
Příloha č. 5 (A3): Veronika Šrejmová - Shoda okolností Julie
Příloha č. 6 (A3): Veronika Šrejmová - Shoda okolností Vítka
Příloha č. 7 (A3): Veronika Šrejmová - Shoda okolností Julie detail
Příloha č. 8 (A3): Veronika Šrejmová - Shoda okolností Vítka detail

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala...

... své vedoucí diplomové práce MgA. Leoně Matějkové a MgA. Jiřímu Jindřichovi za hodnotné konzultace, zájem, ochotu a pomoc při zpracovávání této práce.

... za to, že se má cesta mohla střetnout s cestou MgA. Leony Matějkové, doc. Mgr. Jaroslava Brabce a především také s cestou prof. Dr. Ing. arch. Bořka Šípka. Děkuji jim za celé studium, které mne velmi posunulo, rozvinulo, nasměrovalo a především umožnilo vnímat svět hlouběji!

... Julii a Vítkovi, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout. Děkuji za skvělou spolupráci i za to, že mi umožnili dát jejich životům výtvarnou podobu.

... své rodině, která mě po celou dobu mého studia podporovala a umožnila mi rozvíjet se výtvarným směrem.

...svým blízkým a přátelům za cenné postřehy a podporu.

ABSTRAKT

Diplomová práce s názvem „Vnitřní kompas“ se zabývá tématem životních cest, které jsou ovlivněny vzájemným kontaktem člověka s okolím. Dále hledá odpovědi na otázky: „Jak náš život, když se za ním ohlédneme, vůbec vypadá? Má nějakou vizuální podobu?“

V teoretické části se zaměřuji na nahodilost a shody okolností, které nás dennodenně potkávají a vstupují nám do cesty. Dále se zabývám psychologií osobnosti, konkrétně její strukturou a dynamikou, která neustále ovlivňuje průběh a směr našeho života. Z naší dynamické stránky totiž pramení, jak danou situaci vnímáme, jak na ni reagujeme a jak ji dokážeme zpracovat. Výsledek vyhodnocení těchto vnějších impulsů nás poté vede tam, kam směřujeme.

Cílem diplomové práce je tyto dynamické vztahy, které jsou součástí našeho života, interpretovat výtvarným způsobem a to vztahem k dvěma konkrétním osobám za pomoci metody kvalitativního rozboru a dotazování.

Výsledkem práce jsou obrazy, které nám umožňují nahlédnout na vizuální podobu života dvou konkrétních lidí. Po spojení těchto dvou obrazů dochází k odkrytí struktury souvislostí, která byla pro společný život těchto osob zásadní a dovedla je k jedné cestě za společným cílem.

KLÍČOVÁ SLOVA

Náhoda, shoda okolností, klíčová situace, životní obraz, struktura, dynamika, osobnost, vrstvy, řetězová reakce.

ABSTRACT

Dissertation named „The inner compass“ is concerned with the topics of the paths of life that are influenced by a contact between a man and his or her surroundings. My dissertation also tries to find some answers to these questions: „Does our life have got any formula? Does it have any visual form?“

In the theoretic part of my dissertation I concentrate on coincidences and chances that meet us everyday. I occupy with psychology of personality and its structure and dynamic too, because they permanently affect direction and course of our life. From the dynamic part of our personality in fact follows reality of our ability of viewing, understanding and absorbing the situations. The result of these external impulses leads us to the places we head towards to.

The aim of my dissertation is these dynamic relations that are the part of our life interpret by the visual way. I realize it in relation to two real persons, using the methods of qualitative analysis and questioning.

The result of my dissertation is the installation of pictures that presents the view of visual shape of the life of these two particular people. By the consensus of the qualitative dialog come into existence by the linking these two pictures uncovering of structure connection that were very important for the common life of these people and bring them to the one common way to reach the common destination together.

KEY WORD

Chances, coincidences, key events, life image, structure, dynamics, personality, layers, chain reaction.

1. ÚVOD

Stojím na náměstí, je tu rušno. Lidé chodí sem a tam, povídají si, telefonují, popíjejí kávu. Je slyšet smích... Skupina studentů řeší opodál své školní projekty. Kolem kašny se asi 5letý chlapec snaží chytit holuby, kteří mají při každém jeho náprahu chuť odletět. V ruce drží svazek klíčů a chrastí s nimi. Kolem kašny také prochází postarší paní, zastaví se a otevírá kabelku. Něco hledá. Zapomněla klíče, které slyší cinkat? Studenti se mezitím sebrali a vydali se nejspíš do knihovny pro studijní materiál. Pohled se mi vrací ke kašně, kde se babička rukou plácne do čela, otáčí se a vrací se nazpět. Mine se s mladou ženou. Vypadá to, že té se v dlažbě zlomil podpatek. Přichází k ní nějaký muž, podávají si ruce, smějí se a společně odcházejí. V dálce vidím kamarádku, kterou jsem léta neviděla. Jak je to možné? Zrovna dnes ráno jsem si na ni vzpomněla a chtěla jí zavolat. Mám za ní utíkat? Asi ne, horlivě telefonuje a evidentně má naspěch. Stále stojím na náměstí, je tu rušno...

Promítám si v hlavě svůj vlastní život. Poslední rok byl přelomový, byl plný změn a rozhodnutí. Některé kontakty a vztahy se oddálily. Přišly ale jiné, které jsou mnohem hlubší a pro mě významnější. Stalo se mnoho náhod a shod okolností, které mi daly možnost jít jiným, novým směrem. Poslední rok mě posunul v mnoha ohledech, nasměroval mě na jiné cesty a myšlenky. Otevřel mi oči a naučil mě lépe vnímat své okolí. Možná všechny situace, náhody a okolnosti zkoušely mou trpělivost, vytrvalost, čestnost a vůli... Vše mělo jistě nějaké své opodstatnění, svůj důvod. A vše přišlo přesně v ten správný čas.

Podle jakého návodu se ale situace, které nás dennodenně potkávají, dějí? Mohu to nějak ovlivnit? Kdo určuje pravidla pro náš život? Každý z nás se čas od času setkává, vedle těch dennodenních situací, s nevysvětlitelnými a podivnými náhodami. Zvoní nám telefon přesně v tu chvíli, kdy na dotyčného myslíme a chystáme se mu zatelefonovat. S něčím si nevíme rady a potkáme někoho, kdo nám pomůže náš problém vyřešit. V autobuse si například sedneme vedle člověka, který nám nabídne zajímavou práci. My se pro ni rozhodneme a nasměruje nás to na novou zajímavou cestu. Za pár let se ten samý člověk stává naším životním partnerem. Život je plný vzácných okamžiků a plný řetězových reakcí, plný

souvislostí a vztahovosti. Tato představa, kterou jsem si často snažila různými způsoby vizualizovat, mě zároveň mnohokrát nutila k zamyšlení. Kde se ta má cesta s tím druhým střetává? Jak ten náš život, když se za ním ohlédneme, vůbec vypadá? Fungujeme podle nějakého skrytého vzorce?

A tak se tato má niterní, intimní představa fungování světa a našeho pohybu v něm, stala mým tématem diplomové práce s názvem Vnitřní kompas. Vnitřní kompas proto, protože záleží jen na nás a na našich povahových rysech, jak dokážeme příležitost využít a reagovat na ni. Ve Vnitřním kompasu bych ráda tyto dynamické vztahy, situace a shody okolností, které jsou součástí našeho života, ztvárnila výtvarným způsobem a pokusila se našemu životu dát nějakou vizuální podobu.

„Celý svět jest jeviště a všichni mužové i ženy pouze herci; vstupují a odcházejí zas a jeden člověk hrává ve své době mnohé úlohy; a jejich dějství sedmý jest věk.“

William Shakespeare

2. JAK SVĚT VIDÍM JÁ

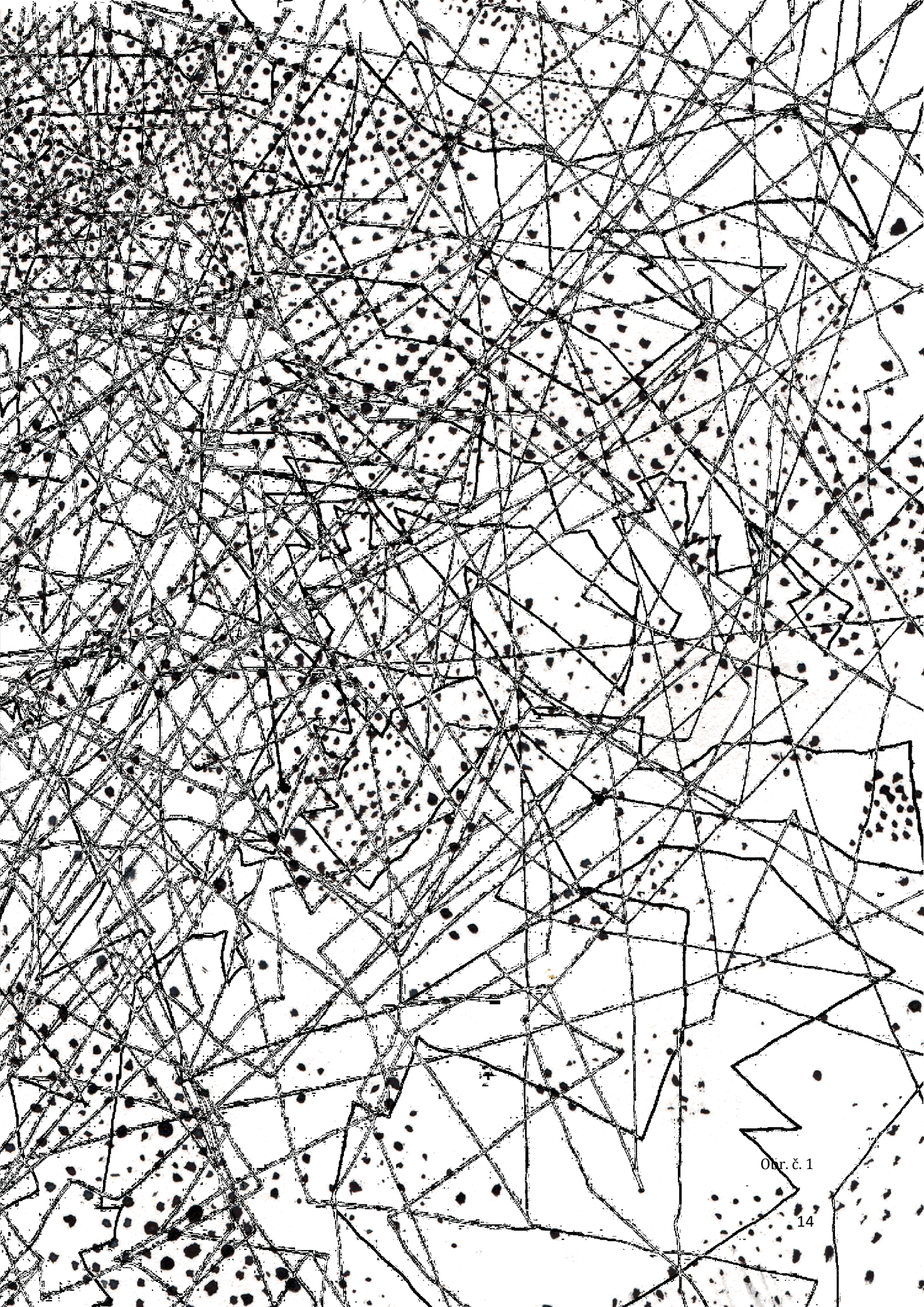
Celý svět a život je pro mě velmi záhadný, magický, nepředvídatelný, neuchopitelný, plný energie, očekávání a touhy. Je plný vzácných okamžiků, řetězových reakcí, plný souvislostí a vztahovosti. Nikdy nevíme, co nám přinese. Když jsem si na začátku tohoto projektu snažila udělat představu o tom, jakým způsobem svět a my v něm fungujeme, stačilo zavřít oči a napadala mě různá zobrazení.

Jsme jako tečky hemžící se po velkém bílém plátně a pohybujeme se jako mravenci. Necháváme za sebou nějakou stopu. Cesty se různě proplétají a utváří tak hustou síť. Spojují se, propojují, jdou souběžně nebo se naopak rozpojují a každá si jde vlastním směrem. Je to takový pohled na to, co nebo kdo nám přichází do života. Tyto okolnosti život následně formují, způsobují změnu, mění cestu a náš směr. Vše, co nás potkává a nastane, přichází přesně v ten správný čas a má nějaký svůj důvod.

Jsme jako noční nebe plné hvězd, které svítí různou intenzitou a které mohou vytvářet obrazce. Celé je to pro mě magické, možná pusté, ale zároveň také plné, plné očekávání.

Jsme jako navlékači různobarevných korálků, které jsou všude kolem nás rozsypané. My vlastníme nit různé délky a máme možnost navléci si svůj náhrdelník. Nebo je nám korálková struktura už od narození pevně dána?

Těchto představ bylo mnoho, a proto jsem si dala za cíl, pokusit se dát našemu životu vizuální podobu a zachytit do něj to nejdůležitější.

Obz. č. 1

3. TAJUPLNOST KOLEM NÁS

3.1. Náhoda. Co je to?

Encyklopedie Diderot (1999, str. 286) vysvětluje náhodu jako *událost, jejíž příčiny nejsou nejen známy, ale navíc se předpokládá, že žádné nemá. Proto je často chápána jako vyřazení příčinnosti a zákonitosti, někdy dokonce jako jakási náhradní spravedlnost.*

Za náhodu můžeme považovat takový jev, pro jehož výskyt nemůžeme najít žádné vysvětlení nebo je to jev, který žádnou příčinu ani opodstatnění nemá. Charakteristickým znakem pro náhodu je její vysoká nepředvídatelnost a tak porušuje námi dané zákonitosti příčiny a následku. Náhodu také často označujeme jako blesk z čistého nebe, nečekanou návštěvu nebo událost. Může způsobit milé překvapení nebo naopak smůlu. (Richo, 2009)

V běžné mluvě termínem „náhodné“ označujeme něco, co nám nedává smysl. Občas se nám stane, že objevíme dvě nebo více málo pravděpodobných situací. Přes cestu nám například přeběhne černá kočka a za okamžik se zraníme. Tuto shodu označujeme za shodu okolností. O člověku, který v těchto shodách hledá nějaký skrytý nebo hlubší význam, většinou říkáme, že je pověřivý.

V některých případech, kdy se nejsme schopni sami rozhodnout, necháváme naše rozhodnutí právě na náhodě. Odevzdáváme řešení vyšší síle. Využíváme k tomu třeba minci, která nám pomůže odpovědět na nějakou otázku, taháme los, rozhodujeme se poslepu, házíme kostky. Zbavujeme se tak naší zodpovědnosti.

Náhoda se stala velmi diskutovaným tématem v různých odvětvích našeho života. Najdeme ji ve vědě, literatuře a třeba i v umění. Náhodu můžeme vnímat jako inspiraci, přicházející k nám ve snu jako nápad či myšlenku, která se z čista jasna objeví v naší hlavě. Často si pak říkáme, proč mě to nenapadlo mnohem dříve? Je to jakási neviditelná síla, která narušuje naše logické plánování. Objevuje se, aby narušila zaběhnutý řád a dala nám možnost vidět jiný směr, kterým se můžeme vydat.

Náhodou se zabývali lidé již od starověku a otázka nějaké vyšší moci je znepokojovala. Hru v kostky bychom mohli najít už ve starověkém Egyptě, Řecku i Římě. Až do 17. století se náhodou nezabýval žádný vědní obor. Pro lidstvo byla otázka nahodilosti tak málo racionálně uchopitelná, že tyto jevy lidé vnímali jako nadpřirozený jev, jako nějaké znamení, ke kterému by člověk měl mít úctu. O náhodě najdeme zmínku i například v Bibli. Mluvíme pak o tzv. Božském vedení, o komunikaci s Bohem. (Barrow, 1996)

Ve výtvarném umění můžeme náhodu najít v mnoha uměleckých směrech. Poprvé se nahodilost objevila například v dadaismu a touto „hrou“ se inspirovali například Pablo Picasso, Paul Cezanne, Paul Klee nebo třeba Jackson Pollock. Tuto tvorbu z vnitřního nutkání, které k nám náhodně přichází, můžeme vnímat zajímavým způsobem. Umělce vnímáme třeba jen jako pouhé medium, prostřednictvím kterého se myšlenka může zhmotnit a dostat tak vizuální podobu.

„Náhoda může představovat hravý způsob, jímž s námi vesmír spolupracuje na naplnění našeho poslání.“
David Richo

3.2. Shody okolností a obor psychologie

3.2.1. Carl Gustav Jung

O Carlu Gustavu Jungovi lze jednou větou říci, že *je to jeden z největších myslitelů 20. století a zároveň jeden z nejvýznamnějších badatelů vnitřního světa člověka.* (jung.sneznik.cz. [online])

Carl Gustav Jung byl švýcarským lékařem, psychoterapeutem, zakladatelem analytické psychologie a filozofem kultury. Považujeme ho za jednoho z nejúspěšnějších žáků Sigmunda Freuda. Na rozdíl od Freuda se Jung nezabýval pudovou stránkou, ale rozmanitostí duševního života. Jeho velký přínos pro psychologii je založen na chápání lidské psychiky prostřednictvím světa snů, mystiky, umění, mytologie, náboženství a symboliky různých kultur. Ve svém životě se zabýval příčinami a léčbou schizofrenie a zajímal se především o životní dráhu člověka, o životní cestu k sobě samému. Popisuje dynamiku a změny psychické energie. Pokouší se poukázat na to, že osobnost nelze měřit zvenčí,

ačkoli k tomu můžeme mít sebelepší postup. Jako první začal pracovat s asociačním experimentem a vytvořil psychologickou typologii introvert-extrovert a typologii dalších čtyř funkcí jako je myšlení, cítění, vnímání a intuice. Mezi jeho hlavní objevy patří koncepce kolektivního nevědomí, jehož hlavní součástí jsou tzv. archetypy, pravzory, které zahrnují naši psychickou zkušenost. (Diderot, 1999)

3.2.2. Carl Gustav Jung a synchronicita

Carl Gustav Jung náhody v našem životě považoval za velmi významné. Na základě této problematiky založil svůj koncept synchronicity. Tento pojem označuje *shody okolností, jež nespojuje kauzální vztah příčiny a účinku, ale spíše smysluplnost. Tyto ko incidence ovlivňují běh našeho života, my je však ovlivnit nemůžeme.* (Richo, 2009, s. 20)

Pro Junga byly tyto smysluplné shody podstatou veškeré hybné síly, která vládne lidským dějinám. Existenci náhody, která nemá svůj důvod, neuznával. Stál si za tím, že vše, co nás v životě potkává, má nějaké své opodstatnění. Tvrdil, že za osudem všech, ať už skupin lidí nebo jednotlivců, se skrývají právě tyto synchronicity. (Richo, 2009)

Jung vysvětluje svůj pojem synchronicita jako smysluplné shody událostí světa vnějšího s naším světem vnitřním. Synchronicitu rozděluje na dva faktory:

- a) *nevědomý obraz vstupuje do vědomí buď přímo (tj. doslova), nebo nepřímo (jako symbol nebo jako nápad) ve formě snu, myšlenky nebo předtuchy;*
- b) *s tímto obsahem koinciduje objektivní situace.*

Můžeme si to představit jako puzzle, jako dva dílky, které do sebe zcela zapadnou. (jung.sneznik.cz. [online])

Jung na náhodu nahlížel z různých úhlů a zabýval se také jevem náhlých nápadů tzv. Einfälle. Byl přesvědčený o tom, že jsme neustále závislí na věcech, které nám padnou do naší mysli. Česky tomuto výrazu říkáme nápady. (Richo, 2009)

3.3. Shoda okolností a čas

„Budoucnost do nás vchází dlouho před tím, než se odehraje, neboť v nás musí podstoupit proměnu,“ napsal jeden z nejvýznamnějších německých spisovatelů Rainer Maria Rilke. Impuls, který vede k budoucí události, musí nejprve v našem

nevědomí uzrát, změna neproběhne okamžitě. K události zatím nedochází, připravujeme se na ni. V ten správný čas vyplouvá na povrch a dává nám šanci. Podle Davida Richa, psychoterapeuta, spisovatele a učitele, netrpělivostí dáváme najevo, že odmítáme ctít zákonem dané načasování událostí a lidského rozhodování se. Toto načasování spočívá v době zrání, kterou si každá proměna a změna žádá. A proto vše přichází v přesně ten správný a příhodný okamžik. (Richo, 2009)

„Je mnoho příběhů, jež teprve lůno času porodí.“

William Shakespeare, Othello

4. ROZVÍJENÍ KONCEPTU - 1. část

Když jsem si sama sebe představila v procesu střetávání se s lidmi a s různými situacemi, které mění mé naplánované cesty, uvědomila jsem si, jak moc celé toto dění kolem nás souvisí i s prostředím a společností, ve které se nacházím. Velký vliv na nás má i vedení našich rodičů. Do velké míry jsme také ovlivněni naším vnímáním a „vnitřním nastavením“. Vše začíná uvnitř nás.

Začala jsem si uvědomovat, jak podoba našeho životního obrazu, naší životní cesty, je závislá na našich povahových rysech, temperamentu, na dynamických procesech, stavech a na naší vnitřní síle, která ovládá naše rozhodování. Povaha ovlivňuje naše vnímání, chování i jednání, a proto každá reakce určitým způsobem naši životní cestu vykresluje. Kdybychom se totiž v minulosti při nějaké situaci rozhodli jinak, náš život v přítomnosti by se jistě také odlišně odehrával a přinesl by nám zcela jiné možnosti. Můžeme tedy říci, že náš život je tvořen sériemi řetězových reakcí a záleží jen na nás, na naší osobnosti, jak tyto možnosti dokážeme využít a jak se náš život bude odvíjet.

V tuto chvíli mi došlo, že naše životní cesta nemusí být tou, kterou za sebou zanecháváme pohybem z místa na místo. Druhým pohledem je třeba cesta, která se tvoří v naší mysli, díky nabytým zkušenostem. Tato cesta se stále vyvíjí, i když třeba setrváváme na jednom místě. Každá zkušenost nás ovlivňuje a záleží na tom, jak ji dokážeme v našem dalším životě využít. Také je důležité, jak hodně nebo málo se dokážeme učit, neboť právě tímto vytváříme své další zkušenosti.

Tyto dvě paralelní cesty jsou zcela jistě propojené a souvisí se sebou. Proto jsem se dále zaměřila na osobnost.

5. OSOBNOST V TAJUPLNÉM SVĚTĚ

Encyklopedie Diderot (2008, str. 89) osobnost vysvětluje jako *dynamický souhrn, celek, jednotu duševních vlastností a duševních procesů člověka, propůjčujícímu každému neopakovatelnou jedinečnost. Psychologie osobnosti zkoumá strukturu osobnosti (její uspořádání), procesy a vztahy v rámci osobnosti (dynamiku osobnosti).*

Naše osobnost se formuje po celou dobu našeho života. Osobností se nestáváme ihned, je to proces. Na její utváření působí mnoho činitelů. Patří sem vnitřní biologické podmínky (genetické dispozice), vlivy prostředí (klíma, sociální prostředí, společnost a kultura) a naše vlastní činnost s učním. Individuální rozdíly mezi námi jsou způsobeny také důsledkem rozdílných vlivů rodiny, výchovy a prostředí. Vývoj osobnosti se podstatně odvíjí také od životních zkušeností v obdobích vývoje (časně dětství, dospívání a adolescence). (Cakirpaloglu, 2012)

Dle Blatného (2003) můžeme psychologii osobnosti pojmout jako odpovědi na tři otázky: „Co?“, „Proč?“ a „Jak?“. Odpověď na otázku „Co?“ nám dává studium struktury osobnosti, odpověď na otázku „Proč?“ popisuje dynamiku osobnosti a na otázku „Jak?“ je odpověď ve zkoumání vývoje osobnosti.

5.1. Dynamika a struktura osobnosti – vnitřní síla našeho chování

Strukturu a dynamiku osobnosti od sebe nemůžeme oddělit. Jsou to dvě složky, které se navzájem propojují.

Osobnost je považována za dynamickou strukturu, v jejímž systému působí „síly“ určující její chování.

5.1.1. Struktura osobnosti

Struktura osobnosti je soubor stálých vlastností osobnosti. Vyjadřuje, jakým způsobem jsou prvky, dispozice, schopnosti a postoje uvnitř nás uspořádány. Je to relativně stále uspořádání vnitřního stavu jedince. Toto uspořádání, vystihuje naši osobnost. Struktura osobnosti ukazuje trvalejší stav jedince. Do této složky

osobnosti řadíme schopnosti, temperament, emocionalitu, charakter, rysy a psychické vlastnosti a předpoklady.

Do psychických vlastností řadíme vlohy, schopnosti, nadání, talent, genialitu, inteligenci a kreativitu.

Za temperament považujeme soubor těchto psychických vlastností, které se projevují na našem reagování, chování, jednání a prožívání. Je nejvíce spojen s citovými procesy.

Temperament je naší vrozenou složkou, můžeme ho ale ovlivnit výchovou a seberegulací.

Do struktury osobnosti můžeme zařadit také charakter. Do oboru psychologie je zařazen až přibližně v 60. letech 19. století z toho důvodu, že je spíše považován za záležitost etiky. Vytváří se z našich vloh a nabitých zkušeností procesem socializace. Na charakteru se podílí především rodina. Charakter můžeme považovat za sílu, která kontroluje a reguluje naše jednání a chování. (Nakonečný, 1993)

5.1.2. Dynamika osobnosti

Téma dynamiky osobnosti odpovídá na otázku „Proč?“. Při zkoumání dynamiky osobnosti se jedná o poznání toho, jak se struktura osobnosti projevuje v činnosti. Vyznačuje proměnlivost v prožívání a chování člověka, poukazuje na duševní děje. Jsou to síly, které hýbou osobností, určují její chování. (Bedrnová, Nový, 2002)

Dynamika osobnosti bývá často spojována s motivací. V osobnostní dynamice se však uplatňují všechny složky její struktury – nejen motivační faktory, ale také poznávací, temperamentové, charakterové i postojové.

Jak uvádí Panajotis Cakirpaloglu (2012), vedle struktury existují také osobnostní procesy. Ty souhrnně označujeme jako dynamiku osobnosti, kterou tvoří různé potřeby, motivy, ale také ideje, vůle a další sebedeterminující tendence. Dynamické prvky osobnosti fungují jako jednotný funkční systém vzájemně propojených činitelů. Tento systém jako celek, i jednotlivé složky dynamiky, jsou v neustálém procesu vývoje. Vývoj člověka, který probíhá pod vlivem jak vnitřních, tak vnějších procesů, postupně mění stávající osobnostní strukturu. To dodatečně potvrzuje zásadu, že struktura osobnosti je v podstatě dynamická, měnitelná.

V souladu s tím německý psycholog Erik Erikson pokládá vývoj osobnosti jako celoživotní proces, jehož výsledkem je stále se rozvíjející osobnostní struktura, zejména její obohacení novými ctnostmi a psychosociálními rysy.

5.2. Geneze osobnosti

Geneze osobnosti odpovídá na otázku „Jak?“. Spojujeme ji se vznikem a vývojem vlastního Já, se vznikem vlastní identity. Osobností se nestáváme ihned po narození. Její vývoj probíhá dvojitou cestou a to růstem (zráním) a učením. Vlivem těchto dvou složek nastávají změny ve vývoji. Vždy znamenají naše zdokonalování, od méně dokonalého se posouváme ke stále dokonalejšímu. Toto zrání osobnosti ovlivňují vnitřní (biologicko-dědičné), vnější (společenské) faktory a dále pak faktory našeho vlastního sebeutváření. Naše sebeutváření je ovlivněno volným rozhodováním. (Nakonečný, 1993)

5.2.1. Teorie utváření osobnosti

U dítěte se nejdříve vyvíjí vědomí tělového Já. Vnímáním se postupně vyděluje dítě ze svého prostředí. Ve styku s jinými lidmi se u dítěte vytváří i vědomí sociálního Já.

Předložené pojetí osobnosti, s nímž se ztotožňuje Šimíčková-Čížková (2012), vychází z elektrického přístupu, který je jeden z teoretických pohledů na utváření osobnosti člověka a bývá označován termínem **interakcionismus**. Znamená to, že osobnost vzniká z interakce mezi určitými kvalitami, vlastnostmi a mezi způsobem, jakým okolí ovlivní projevy a rozvoj těchto vlastností a tendencí.

Osobnost je chápána jako určitá biologická a psychologická organizace rozvíjející se v učení a především v interakci s druhými lidmi. Jak jedinec vyrůstá z biologického novorozence do dospělého tvora v prostředí jiných lidí a kulturních hodnot, stává se substrátem spolupráce uspokojování vlastních potřeb a zájmů s potřebami a zájmy ostatních osob. Při utváření osobnosti člověka je nutný vždy vznik vztahů k druhým lidem. Jedním z představitelů tohoto pojetí osobnosti je C. G. Rogers. (Šimíčková-Čížková, 2012)

V současné psychologii můžeme pro popis struktury osobnosti najít vzorec tzv. vrstevné soustavy. Vrstvový přístup popisuje osobnost pomocí vrstev. Podle této

soustavy platí, že starší vrstvy ustupují do pozadí a jsou překrývány mladšími, které je zčásti funkčně nahrazují. Za představitele tohoto vrstevného pohledu považujeme L. Klagese a P. Lersche. Před nimi se k tomuto modelu přikláněl také S. Freud. Vrstevnatost ve svém pojetí osobnosti prosazoval i fyziolog I. P. Pavlov. (Balcar, 1991)

Koncept „vrstev“ v psychologii vychází z hlediska vývoje mozku a s jeho vývojem souvisejících dominantních funkcí, uplatňujících se v regulaci chování.

E. Rothacker představitel teorie vrstvení zdůrazňuje, že vývojově původní mechanismy, které regulují chování v ontogenezi, pouze ustupují do pozadí. Jejich funkce má však stále pohotovost. Ta se pak uplatňuje i u dospělého člověka. Stává se tak především v situacích, v nichž selhávají vývojově vyšší řídicí funkce. Člověk pak jedná jen pudově. Příkladem může být například reagování člověka na situace ohrožující život. (antiskola.eu. [online])

6. ROZVÍJENÍ KONCEPTU - 2. část

Když jsem přemýšlela, koho si vyberu pro ztvárnění tohoto projektu, měla jsem jasno v tom, že to musí být někdo, kdo je mi blízký. Měl by to být člověk, ke kterému mám vztah a s radostí mu budu vytvářet jeho životní obraz. Nebylo pro mě těžké, někoho takového najít.

Julii znám 6 let. První čtyři roky jsme o sobě sice věděly, protože studujeme stejný obor, ale jakoby se naše cesty nikdy úplně nestřetly. Braly jsme se spíše jako spolužačky, které se ve škole rády potkají a prohodí pár slov. I naše následné kamarádství je založeno na mnoha shodách okolností i náhodách a prošlo jistým vývinem, až dospělo do silného přátelství. Na začátku magisterského studia jsme se obě nezávisle na sobě rozhodly, že půjdeme studovat doplňující bakalářské studium Učitelství odborných předmětů, které rozšíří naše výtvarné a umělecké uplatnění. Tímto rozhodnutím se mnohé změnilo. Našly jsme si k sobě cestu a vzniklo velmi pevné spojení plné opory a porozumění. Přátelství, které není jako každé jiné. Je vzácné.

K Julii patří neodmyslitelně také její partner Vítek. Jejich pouto vychází ze zajímavé řetězové reakce, jejímž výsledkem byl začátek silného partnerského vztahu. Obzvláště to osudové setkání, které započalo jejich společnou cestu za stejným cílem, bylo důsledkem zajímavých životních náhod a několika shod okolností.

Kdy bylo zasazeno semínko jejich společného života?

7. KVALITATIVNÍ ROZBOR - metody

7.1. Kvalitativní rozhovor

Ke zjišťování klíčových momentů v životech Julie i Vítka jsem použila metodu kvalitativního polostukturovaného rozhovoru, který mi umožnil získat velké množství materiálu.

Jan Hendl (2008) považuje hloubkový rozhovor jako jednu z nejvýznamnějších metod kvalitativního výzkumu. *„Na rozdíl od kvantitativního výzkumu je kvalitativní výzkum prováděn s menší skupinou respondentů s cílem zjistit nejen, jak se chovají, ale především důvody jejich chování. Typické pro kvalitativní výzkum jsou otázky Kdo, Proč, případně Jak. Charakteristickou metodou pro sběr dat v kvalitativním výzkumu je naslouchání vyprávění, kladení otázek lidem a získávání jejich odpovědí.“* (Hendl, 2008)

Psychologický slovník polostukturovaný rozhovor vykládá jako takový rozhovor, kdy je tazateli předepsáno několik otázek, s možností přecházet do volného vyprávění. (Hartl, Hartlová, 2004)

7.1.1. Hlavní otázky

Hlavní otázky byly zaměřené především na zásadní situace a momenty včetně osob, které oba výrazně ovlivnily a daly jejich cestám jiný směr. U každé takové situace nebo osoby mě také zajímalo, jak se Julie s Vítkem rozhodovali a podle čeho. Další důležitou informací byly údaje ohledně místa a času. Tento volný rozhovor jsem průběžně doplňovala dalšími doplňujícími otázkami.

- Vzpomeneš si na důležité/zásadní **situace** ve Tvém životě, které Tě výrazným způsobem ovlivnily a nasměrovaly na jinou cestu?
 - Kdy a kde se to stalo?
- Vzpomeneš si na důležité/zásadní **osoby** ve Tvém životě, které Tě výrazným způsobem ovlivnily a nasměrovaly na jinou cestu?
 - Kdy a kde se to stalo?

7.1.2. Doplnující otázky

Doplnující otázky se průběžně v rozhovoru prolínaly s otázkami hlavními. Úzce souvisely s tématem životních cest, s rozhodováním, vlivem rodiny, s přístupem k nahodilosti apod.

- Jakým směrem/k čemu Tě vedla rodina?
- Bylo to Tvé rozhodnutí, nebo rozhodnutí Tvých rodičů?
- Podle čeho se rozhoduješ?
- Rozhoduješ se sám za sebe, nebo máš potřebu poradit se s rodinou a na základě toho pak své rozhodnutí uděláš?
- Rozhoduješ se více rozumem nebo srdcem?
- Jak reaguješ na nečekané situace a momenty?
- Jednáš ukvapeně nebo s rozvahou?
- Vstoupil Ti někdo zajímavý/zásadní do života, kdo Tě hodně ovlivnil?
- Jak si poznal osoby, které jsou pro Tebe zásadní?
- Poznal jsi někoho, kdo Ti výrazně ovlivnil život, přivedl Tě na zajímavé nápady, otevřel Ti nové cesty nebo Ti ukázal jiný směr?
- Kdyby ses v určité situaci rozhodl jinak, co myslíš, že by bylo dnes? Jak by dnes Tvůj život vypadal?
- Vše zlé je pro něco dobré... Přemýšlíš někdy o svých rozhodnutích a činech, co Ti přinesly?
- Nacházíš zpětně význam svého jednání?
- Házet/házela sis někdy korunou? Čeho se to týkalo?
- Nechal/nechala jsi někdy své rozhodnutí náhodě? A co by se stalo, kdyby padl orel/panna?
- Říkal/říkala sis někdy, že kdybys byl/byla někde o 5 minut dříve, že by se něco stalo/nestalo? Pokud ano, jaké situace se to týkalo?
- Znáš někoho, s kým si se znal/znala léta a až čas vás přivedl dohromady? Kdy a koho? Díky/kvůli čemu?
- Jak dalece Tě ovlivnilo prostředí, ve kterém jsi vyrůstal?
- Co máš v plánu na tento týden/měsíc?
- Přemýšlel jsi někdy, co právě v tuto chvíli dělají Tví blízcí?

7.2. MBTI test

Do kvalitativního rozboru jsem zařadila i osobnostní test Myers-Briggs Type Indicator, volně dostupný na internetové stránce: <http://spt.skeletus.com/>

Myers-Briggs Type Indicator, často viditelný pod zkratkou **MBTI**, je test, který je určený pro měření osobnostních typů člověka. Test vznikl během 2. světové války na základě Carla Gustava Junga a jeho knihy Psychologické typy osobnosti. I přestože jsme každý rozdílný a jsme originální jedinečnou bytostí, můžeme naše osobnostní znaky seskupit do 16 základních kategorií. Autorkami testu jsou Katharine Cook Briggs a její dcera Isabel Briggs Myers.

Rozdělení do 16 skupin je založeno na míře procentuálního zastoupení mezi:

- introverzí (**I**) a extravertů (**E**)
- smysly (**S**ensing) a intuicí (**i**Ntuition)
- myšlením (**T**hinking) a cítěním (**F**eeling)
- usuzováním (**J**udging) a vnímáním (**P**erceiving)

Výsledkem testu je zkratka, která ukazuje převažující hodnoty těchto dvojic. Jde o typy INTP, INTJ, ENTP, ENTJ, INFP, INFJ, ENFP, ENFJ, ISFP, ISFJ, ESFP, ESFJ, ISTP, ISTJ, ESTP a ESTJ. (test-mbti.hys.cz. [online])

V další kapitole se budu věnovat jen typům, které vyšly Julii a Vítkovi.

8. JULIE**8.1. Výsledek kvalitativního rozhovoru**

SITUACE	MÍSTO	MĚSÍC/ROK
narození Julie	Brno	10/1990
nástup na ZŠ	Brno	09/1997
rozvod rodičů	Brno	07/1998
stěhování	Mladá Boleslav	07/1998
nástup na ZŠ	Bělá pod Bezdězem	09/1998
nevlastní otec	Mladá Boleslav	12/1998
narození mladšího bratra	Mladá Boleslav	10/1998
kamarádka Kateřina	Bělá pod Bezdězem	03/1999
stěhování	Víska	07/2000
narození sestry	Víska	01/2001
nástup na gymnázium	Mladá Boleslav	09/2001
Petr Hošek, učitel VV	Mladá Boleslav	10/2001
kamarádka Pavla	Mladá Boleslav	10/2003
seznámení s 1. partnerem	Mladá Boleslav	01/2006
kamarádka Luga	Mladá Boleslav	05/2006
stěhování	Mladá Boleslav	07/2007
stěhování	Kosmonosy	08/2007
Jindřich Hojer	Kosmonosy	07/2007
kapela	Mladá Boleslav	06/2007

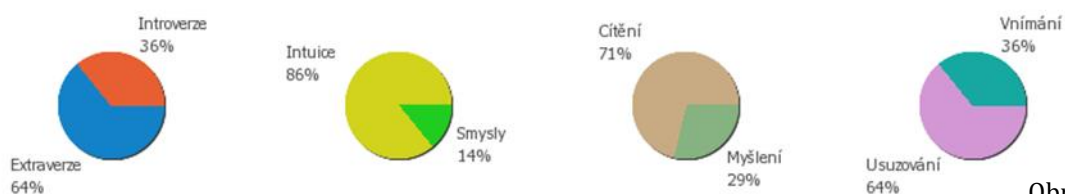
seznámení s Lucií a Lianou	Mladá Boleslav	03/2009
maturita	Mladá Boleslav	05/2009
poutní cesta	Santiago de Compostela	07/2009
nástup na VŠ	Liberec	09/2009
Jaroslav Brabec	Liberec	10/2009
1. tábor, vedoucí	Albrechtice	07/2010
1. výstava	Kosmonosy	04/2011
vernisáž, výstava	galerie U Zvonu Praha	04/2011
2. výstava	Praha	06/2012
2. tábor	Albrechtice	07/2012
školení tábor	Písek	06/2013
3. tábor	Písek	08/2013
přátelství s Evou	Liberec	09/2013
rozchod s 1. partnerem	Kosmonosy	12/2013
vnitřní osvobození	Kosmonosy	01/2014
3. výstava	Praha	10/2014
4. výstava s Petrem Hoškem	Mladá Boleslav	03/2014
seznámení s 2. partnerem	Mladá Boleslav	01/2014
přátelství s Veronikou	Liberec	11/2014
seznámení s Alicí	Krkonoše	07/2014
narozeniny Aneta	Praha	01/2015
5. výstava Sympozium	Bílá Voda	07/2015
hrad Houska	Houska	07/2015

rozchod s 2. partnerem	Kosmonosy	10/2015
dovolená	Malta	10/2015
začátek vztahu s Vítkem	Praha	11/2015
bydlení s Vítkem	Kosmonosy	02/2016
6. výstava	Mladá Boleslav	02/2016
Vítkova práce	Slovensko	03/2016
Diplomová práce Jindřich Hojer	Liberec	04/2016
Obhajoby diplomové práce	Liberec	06/2016

8.2. Výsledek MBTI testu Julie

Osobnostní typ **ENFJ** je „**nekonfliktní, dobře komunikující extrovert s převahou citění.**“

Procentuální rozdělení jednotlivých preferenčních dvojic:

Obr. č. 2

Člověk typu ENFJ je velmi empatický, společenský, obětavý, se smyslem pro pořádek a řád. Dobře se dokáže vcítit do druhého a ochotně bere na sebe břímě druhých. Při rozhodování se raději poradí s někým, kdo jedná spíše logicky a převažuje u něj myšlení nad citěním. Život si rád organizuje s výhledem do budoucnosti a strukturuje si svůj program. Nemá rád manipulaci, cení si spolupráce a sám rád spolupracuje. Je mimořádně tolerantní a můžeme mu vždy důvěřovat. Tito lidé nemají sebemenší problém s komunikací. Mezilidské vztahy jsou pro ně velmi důležité, nemají rádi konflikty a nepříjemným situacím se raději vyhýbají. Tito lidé většinou vynikají v mnoha povoláních, především proto, že umějí tak dobře vycházet s lidmi. (test-mbti.hys.cz. [online])

9. VÍTEK

9.1. Výsledek kvalitativního rozhovoru

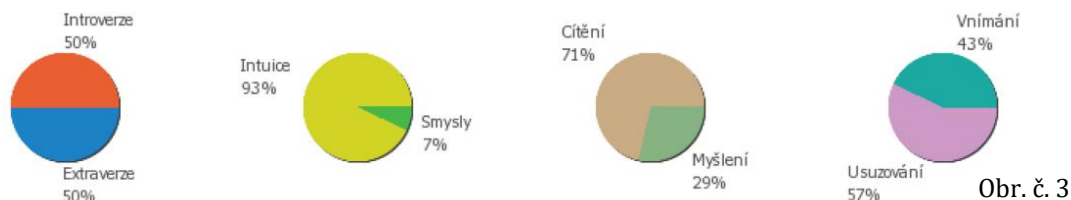
SITUACE	MÍSTO	MĚSÍC/ROK
Narození Vítka	Praha	03/1987
záliba nožů	Praha	07/1990
nástup do ZŠ	Praha Karlín	09/1993
prarodiče	Běleč	07/1993
kroužek keramiky	Praha	09/1993
Marek Dobeš, keramika	Praha	10/1993
kroužek bojových sportů	Praha	06/1994
seznámení s Anetou	Praha	06/1994
stěhování	Běleč	06/2002
kamarád Honza	Běleč	08/2002
silný vztah se sestrou	Běleč	07/2002
kamarád Jakub	Praha	08/2003
manžel sestry	Běleč	09/2003
nástup na SŠ, obor: Starožitník	Praha	09/2003
1. přítelkyně	Běleč	08/2003
maturita	Praha	05/2006
studium na jazykové škole	Praha	09/2007
práce ostraha	Praha	09/2007
začátek vztahu s 2. přítelkyní	Hradec Králové	07/2008

přihláška na VŠ	Hradec Králové	03/2008
stěhování	Hradec Králové	09/2010
nástup na VŠ	Hradec Králové	09/2008
kamarád Martin	Hradec Králové	09/2008
pobyt v zahraničí	Anglie	02/2009
přerušení studia na VŠ	Hradec Králové	06/2009
práce na letišti	Praha	09/2009
1. tábor, technik	Albrechtice	07/2010
stěhování	Praha	09/2010
kamarádka Veronika	Praha	09/2010
sociálně právní studium	Praha	09/2010
práce v Audabiac	Praha	03/2011
Pavel Vávra	Praha	04/2011
vernisáž, výstava	galerie U Zvonu Praha	04/2011
stěhování	Linz	05/2012
2. tábor	Albrechtice	07/2012
školení tábor	Písek	06/2013
3. tábor	Písek	08/2013
narozeniny Aneta	Praha	01/2015
začátek vztahu s Julií	Praha	11/2015
stěhování	Kosmonosy	02/2016
práce v zahraničí	Slovensko	03/2016
synovec Lukáš	Praha	09/2007

9.2. Výsledek MBTI testu Vítka

Osobnostní typ u Vítězslava vyšel na rozhraní typu **ENFJ** a **INFJ**, protože poměr introverze a extraverze je u Vítka 50:50%.

Procentuální rozdělení jednotlivých preferenčních dvojic:

Obr. č. 3

Osobnostní typ **INFJ** je „**empatický introvert s převahou intuice.**“

Lidé typu INFJ jsou velmi empatictí, dokážou se vcítit se do pocitu druhých a to často mnohdy dříve než si druhý pocit uvědomí. Mají sklon brát si mnoho věcí příliš osobně a jsou zranitelnější než jiní. Už od dětství vynikají tvořivými schopnostmi, později během studia a v práci jsou velmi zodpovědní. Někdy jsou až moc puntičkářští. V práci i v běžném životě bývají vůči ostatním lidem velmi citliví a pozorní. Dávají si pozor, aby se ostatních nedotkli. Jako partneři bývají věrní a oddaní. Mají spíše málo přátel, ale zato to jsou vztahy trvalé a relativně uzavřené. Tito lidé se také poměrně snadno rozhodují. (test-mbti.hys.cz. [online])

10. ZÁVĚR KVALITATIVNÍHO ROZBORU

Kvalitativní rozbor probíhal v příjemném prostředí a byl rozdělen na dvě části. Dohromady vznikla přibližně 5 hodinová nahrávka. Získala jsem mnoho důležitých informací, které pro mě byly zdrojem k záznamu a vytvoření vizuální podoby životů Julie i Vítka.

Klíčové body u Julie se převážně týkaly vztahů (partnerských, rodinných, přátelských), pracovních příležitostí a úspěchů ve výtvarném umění. V životě Julie také figuruje mnoho zajímavých lidí, kteří ji ovlivnili. Mezi ty nejvíce zásadní řadí čtyři z nich.

U Vítka největší roli hrálo stěhování, práce a studium. Obecně mi řekl méně informací než Julie.

Vedle klíčových momentů mě také zajímala linie situací, která k sobě Julii s Vítkem přivedla. U Vítka to byl moment v jeho 7 letech, kdy se jako dítě na kroužku bojových sportů seznámil s kamarádkou Anetou. Julie se o pár let později s Anetou setkává díky vedení táborů pro děti. Podnětem pro tyto zkušenosti byl pro Julii tehdejší partner. Na těchto akcích pro děti figuroval i Vítek. V tento moment se oba poprvé střetli, ale spíše nepřímě. Byli například na stejném školení, ale „neviděli se“. Absolvovali několik společných akcí v rámci tábora, ale v tu chvíli ani jednoho nenapadlo, že o pár let později budou pro sebe znamenat tak mnoho. Nebyl ještě ten správný čas pro jejich osudové setkání. Až v listopadu roku 2015 do sebe oba dílky zapadly a Julii s Vítkem začala společná cesta.

MBTI test mi pomohl nahlédnout na jejich osobnost, která má velký vliv na vztahovost, propojení a řetězení našich životních momentů.

11. ZÁZNAM KLÍČOVÝCH MOMENTŮ

Po nashromáždění všeho materiálu, který jsem získala na základě kvalitativního rozboru, jsem přemýšlela o tom, jakým způsobem klíčové body zaznamenám. Byly dvě možnosti. Jednou byl záznam do 3D prostoru, druhý do plošného 2D. Od začátku jsem tíhla k 2D záznamu, protože mě stále lákala představa 2D obrazu. I tak jsem obě možnosti vyzkoušela a na základě toho se rozhodovala, jak budu dále postupovat.

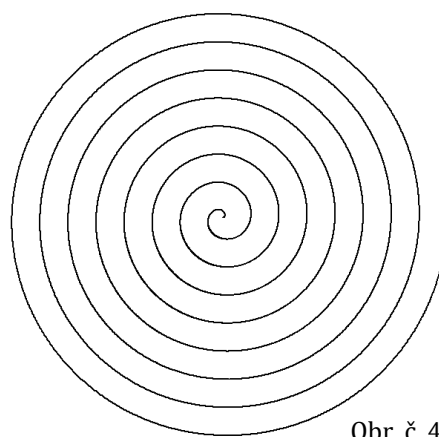
Při záznamu do 3D jsem vycházela z místa a času konkrétní situace. Osa X a Y vyznačovala místo (dle mapy ČR) a osa Z čas. Jelikož se ale zásadní momenty u Julie i Vítka týkají malého počtu měst, zaznamenané situace pomocí teček tvořily v prostoru sloupce. Sice jsem tímto způsobem mohla lépe zaznamenat místo, ale ve výsledku mi tento způsob nepřišel graficky moc zajímavý.

Po zaznamenání klíčových momentů do 2D diagramu vznikla u Julie i Vítka hodně odlišná struktura teček. U Julie je poměrně symetrická, u Vítka naopak. Tento způsob záznamu mi přijde graficky zajímavý a více dynamický oproti záznamu do 3D, proto jsem u tohoto zaznamenávání zůstala.

11.1. Záznam 2D

Pro 2D záznam se mi stala inspirací spirála.

Spirála je symbolem cesty z vnitřního světa, růstu, vývoje, života, naplnění a plynoucího času. Spirálu můžeme dělit na pravotočivou a levotočivou. Pravotočivá spirála působí energií pozitivní a slouží k dobíjení. Levotočivá značí zápornou energii a slouží k vybíjení či odebrání energie.

Obr. č. 4

Na základě spirály jsem si vytvořila vlastní diagram, do kterého jsem klíčové body začala zaznamenávat.

Spirálu jsem si pro jednodušší záznam a orientaci zjednodušila na systém kružnic. Každá kružnice spirály pak pro mě představuje 1 rok. Tímto způsobem mohu i dobře vyjádřit stáří, protože čím jsem starší, tím se pohybuji po větších

průměru a jsem od středu dál. Situaci jsem pak do spirály zaznamenala podle časového údaje. Každou kružnici spirály jsem rozdělila na 12 částí, které pro mě představují měsíce.

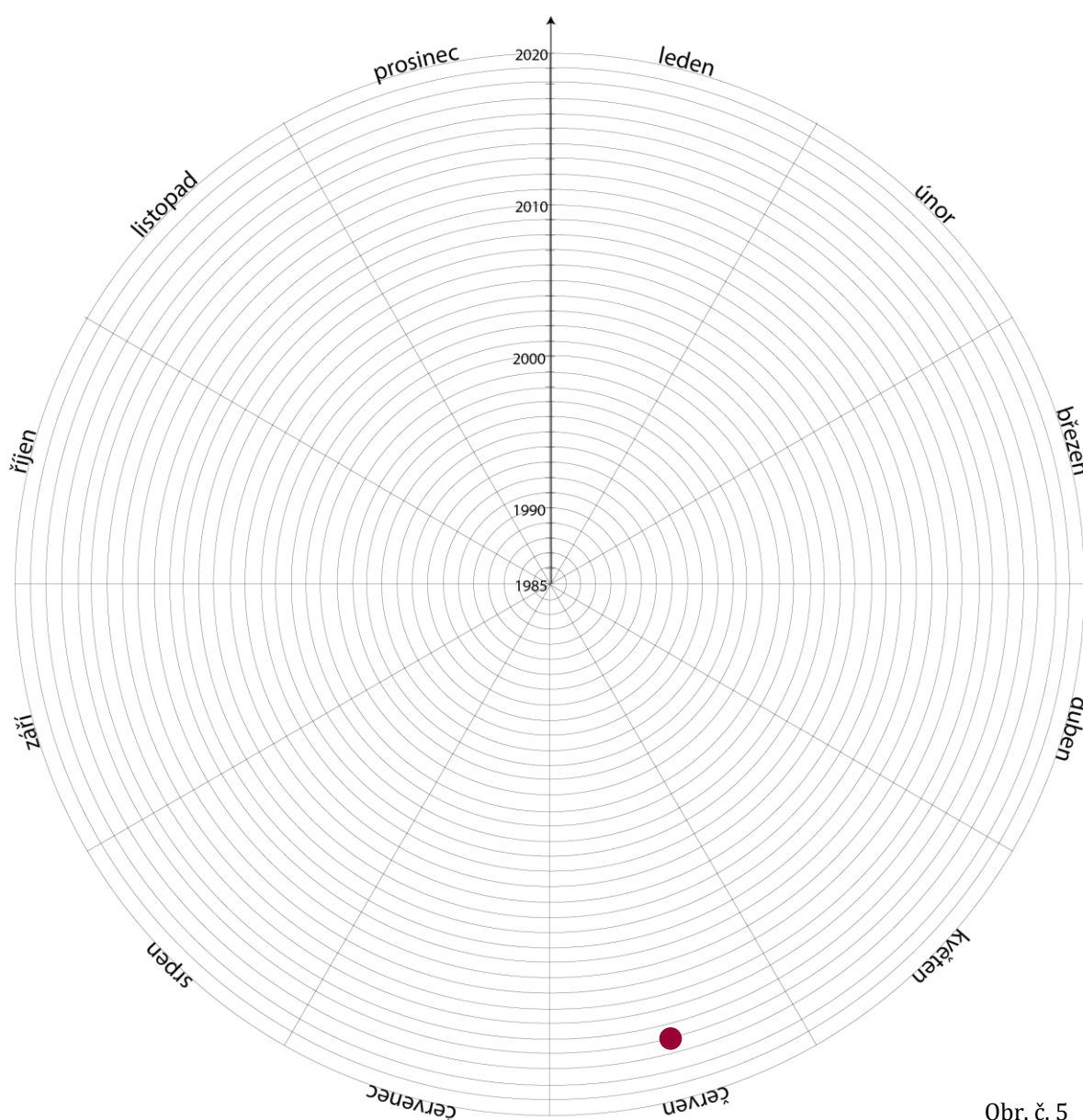
Protože mi v práci jde i o srovnání jednotlivých obrazů, zvolila jsem pro Julii i Vítka spirálu se stejným časovým středem a to tak, aby se do tohoto diagramu vešly oba jejich životy.

11.1.1. Příklad záznamu

Julie - obhajoby diplomové práce FUA KDE Liberec

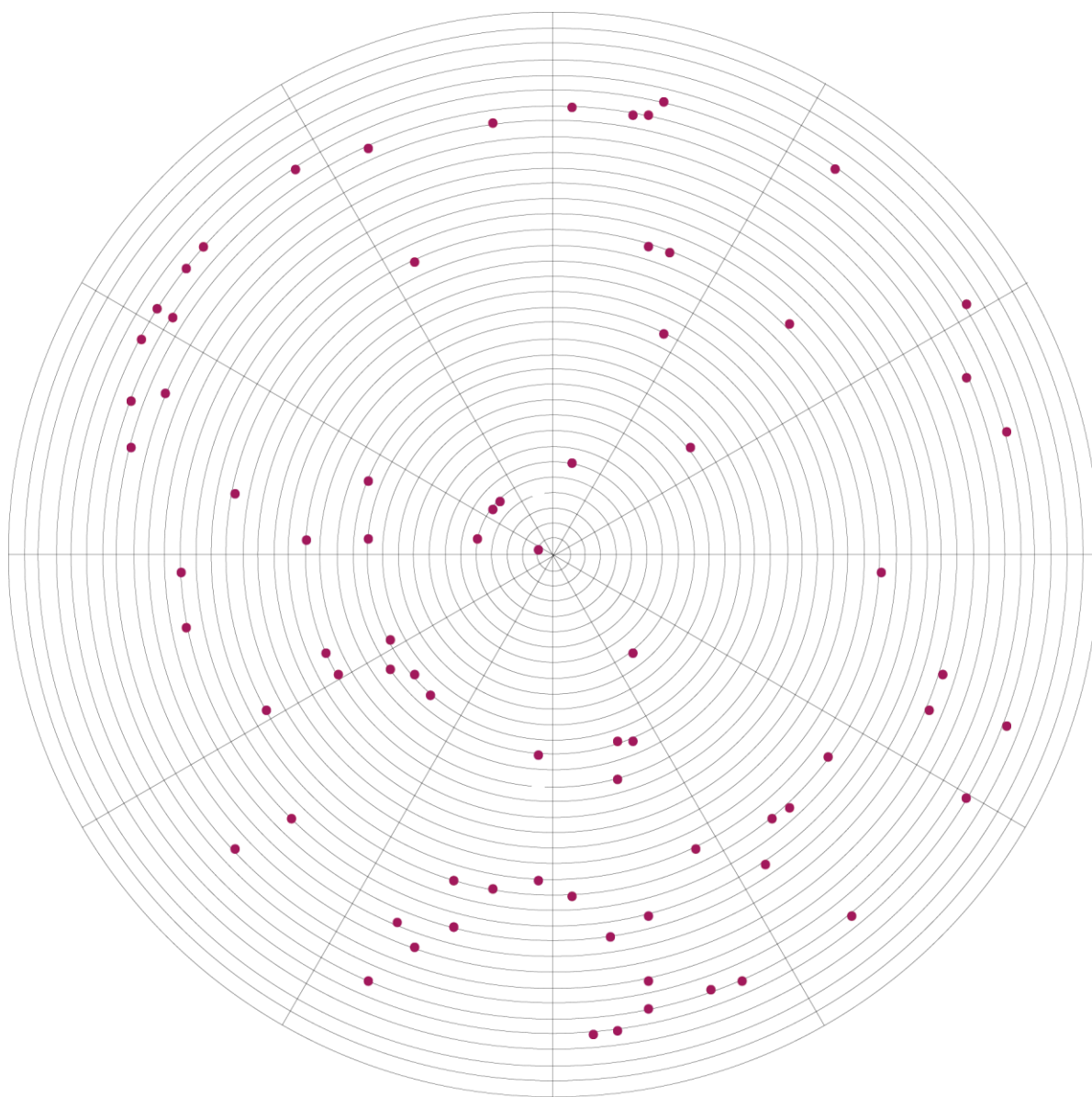

14. 6. 2016

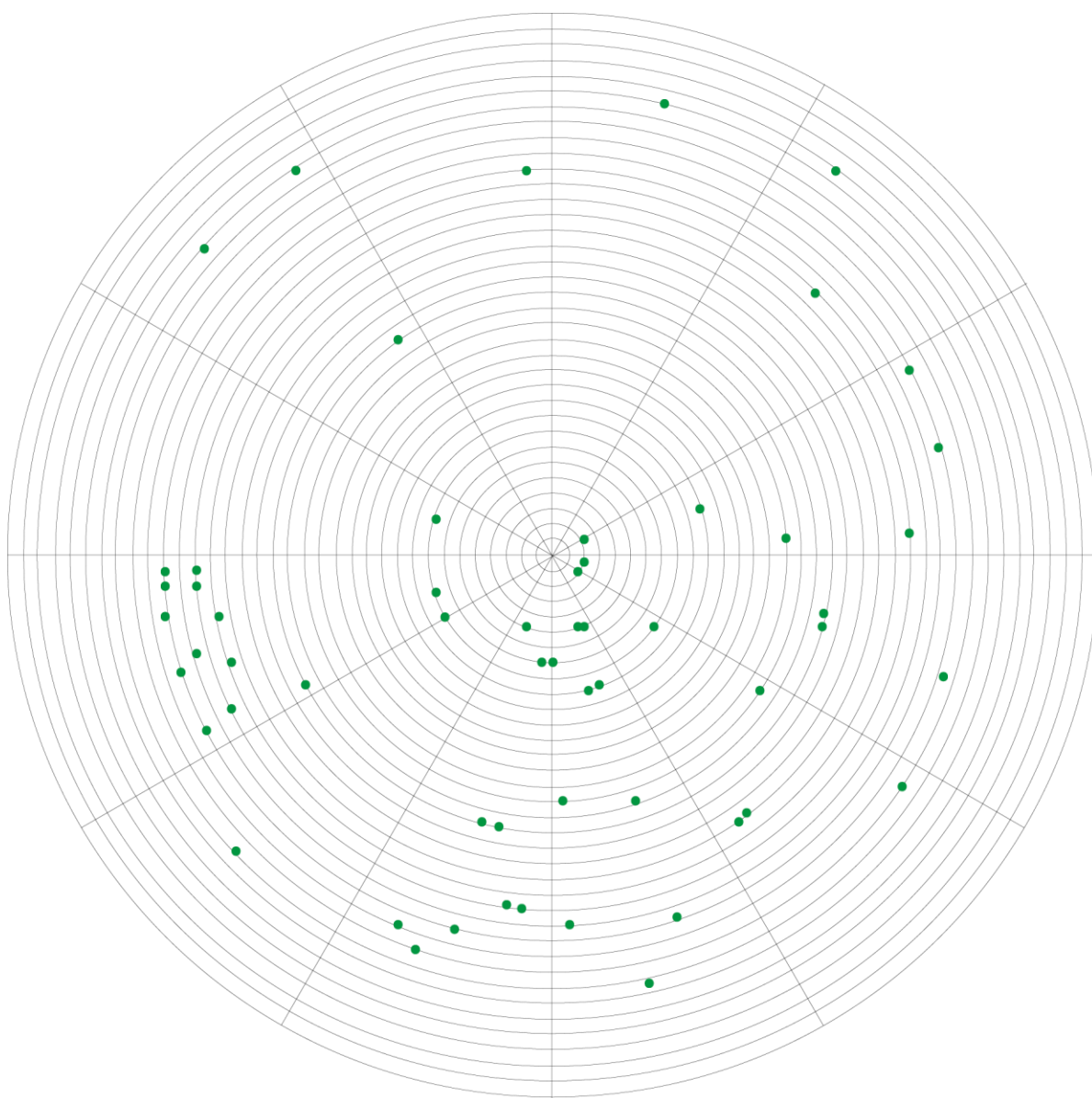
Obr. č. 5

11.1.2. Záznam klíčových bodů Julie

Obr. č. 6

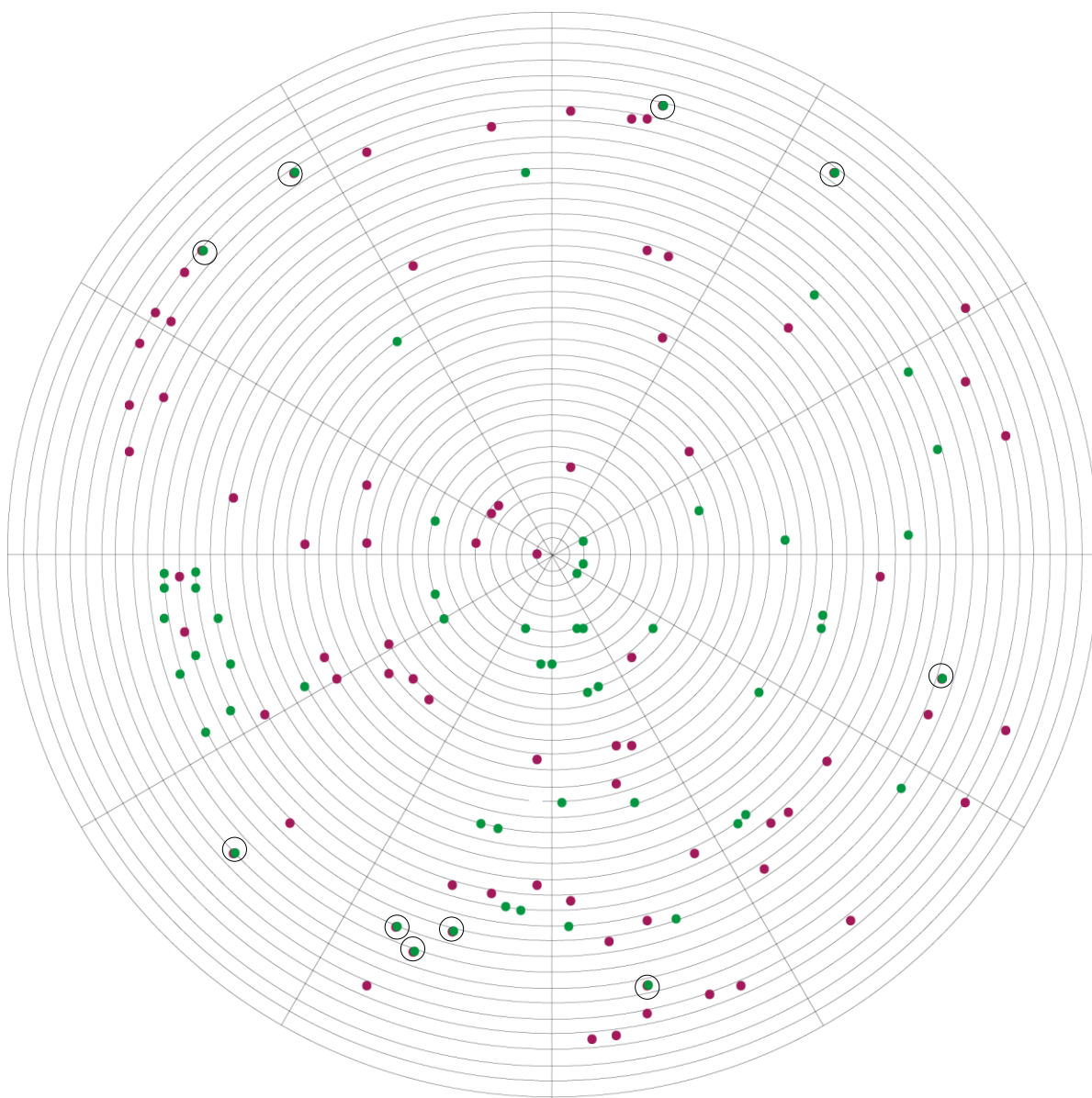
11.1.3. Záznam klíčových bodů Vítka

Obr. č. 7

11.1.4. Julie a Vítek

○ vyznačení shody

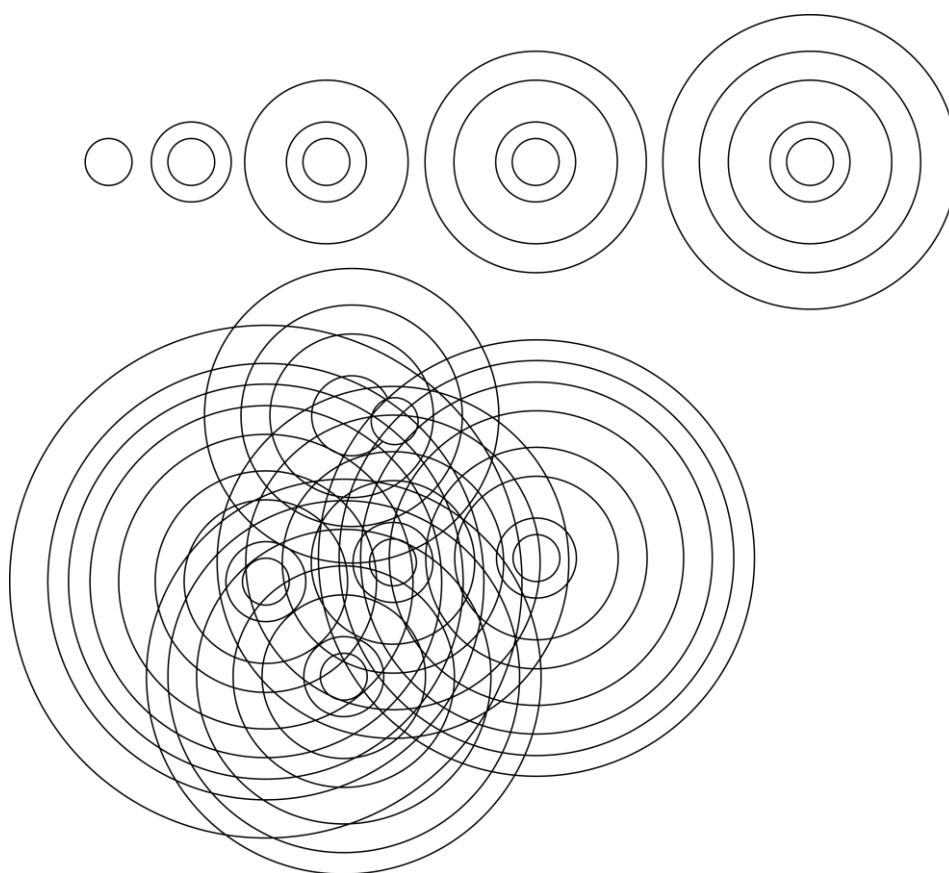
Obr. č. 8

12. DOKONČENÍ KONCEPTU

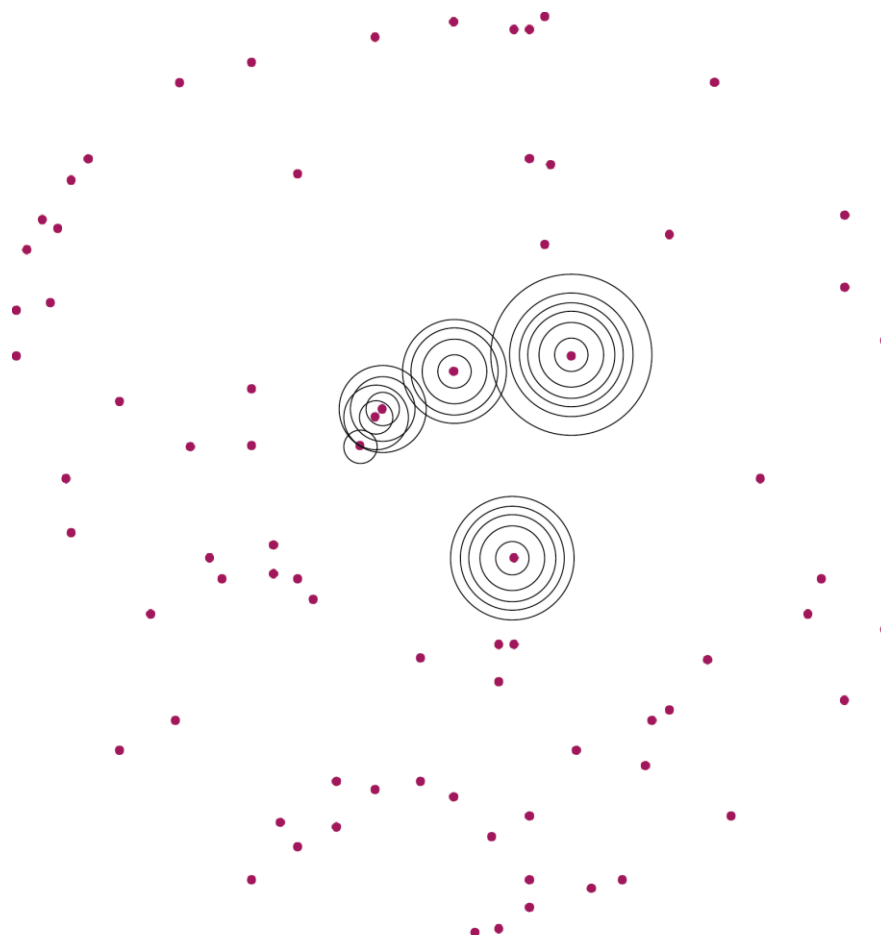
Po zanesení všech klíčových bodů do spirálového diagramu se odkryly momenty, které mají Julie a Vítek společné.

Velkou inspirací se mi stala teorie vrstev osobnosti, kterou si představuji jako slupky cibule. Když se narodíme, vlastníme svou první slupku. Postupem času, jak stárneme a získáváme zkušenosti, vznikají slupky nové. Ty původní nám stále zůstávají, jen už nejsou zcela aktivní. Stále jsou ale naší součástí a ovlivňují nás.

Při tvorbě obrazu vycházím ze záznamu na spirále. Do všech situací vkládám jednu „cibuli“ tvořenou ze slupek. Začínám jednou slupkou v momentě narození a pokračuji přidáváním dalších slupek do každé následující situace v životě Julie i Vítka. Vzájemným prolínáním a pokládáním stále větších cibulí do všech bodů na diagramu, vzniká velmi zajímavá struktura, která v obraze odráží nejen vývoj naší osobnosti.

Obr. č. 9

Obr. č. 10

Díky kvalitativnímu rozhovoru jsem měla možnost nahlédnout na shodu okolností, která Julii a Vítka přivedla k sobě. S těmito souvislostmi jsem se rozhodla dále pracovat a dala jsem si za cíl i tuto vztahovost nějakým způsobem výtvarně ztvárnit.

12.1. Výsledná forma

Pro realizaci jsem zvolila tisk na průhlednou folii, která mi umožňuje pracovat s oběma obrazy zároveň. Prolnutím vzniká hustá struktura. Toho jsem se snažila využít a odkrýt tak shody okolností, které vedly k osudovému setkání. Střední cibulí, které vycházejí z klíčových bodů tvořící řetězovou reakci, jsem ponechala průhledné. V okamžiku prvního setkání Julie a Vítka se průhledné sloupky zcela shodují a my přes ně můžeme koukat skrz naskrz. Vzniká tak nový, průhledný obrazec jejich společného života.

13. ZÁVĚR

Na začátku diplomové práce jsem si kladla dva typy otázek. Přemýšlela jsem o tom, zda můžeme našemu životu dát nějakou vizuální podobu a zajímalo mě, jakým způsobem může náš životní obraz vypadat. Další téma, které mě i nadále přináší mnoho podnětů k zamyšlení, se týkalo existence náhod a shod okolností.

Výsledkem práce jsou obrazy, které odrážejí jedinečnost, osobitost a originalitu dvou konkrétních lidí, kteří se díky správným souvislostem setkali v pravý čas. Ve společném obraze se pak odkrývají i shody okolností, které byly pro jejich životy zásadní a dovedly je ke společné cestě za stejným cílem. Životní obrazy Julie i Vítka byly vytvořeny na základě reálných dat, pomocí kvalitativního rozboru.

Pro mě samotnou bylo překvapením, jaká struktura a kompozice obrazů vznikla. Potěšilo mě, že jsem v každém našla nějaký obrazec. V Julii spatřuji květinu, u Vítka nedokáži přesněji výsledek pojmenovat, ale asi na tom nezáleží. Podstatné je to, že každý má svůj originální a jedinečný obraz, tak jedinečný jako my samotní a se všemi souvislostmi.

I když jsem u Julie a Vítka našla obrazec, který odrážejí jejich současný život, myslím si, že nemůžeme říci, zda je toto zobrazení i naším trvalým životním vzorcem. Jako osobnosti se totiž stále vyvíjíme a nikdy nevíme, co nás dopředu čeká a především kdy to nastane.

Na začátku jsem měla představu, že vznikne takový výsledek, který bude poukazovat na cesty, jaké jsme za náš život urazili. Vznikla ale práce, která vizuálně odrážejí náš život vnitřní, duchovní.

Dá se říci, že fungujeme na principu otázek a odpovědí. Přichází k nám podnět a ptá se nás: „Jak se mnou naložíš?“ My pak odpovídáme pomocí rozhodnutí, která jsou závislá na předchozích zkušenostech a naší osobnosti. Od té se pak odvíjí naše další směřování. Důležitou stránkou se pro mě v této práci stal člověk jako takový. Inspirací se mi stala teorie vrstev, se kterou jsem výtvarně pracovala. Výsledkem je tedy vizuální obraz našeho života, který je řízen naším Vnitřním kompasem.

Situace k nám přicházejí vlivem shod okolností a některé zcela neočekávaně. Kdo nebo co spouští tyto podněty a zároveň kdy tyto okamžiky nastanou, nám asi

stále zůstane utajeno. Pro mě osobně náhody neexistují a vše má své opodstatnění a důvod. Vše souvisí se vším. Někdy se nám může zdát, že důvod najít nemůžeme. Potřebujeme čas, abychom zjistili, k čemu naše zkušenosti byly dobré a co nám přinesly. Postupem času si můžeme uvědomit, jakým způsobem jsme byli obohaceni a nasměrováni. Jsem si jistá, že existuje nějaká vyšší moc a síla, které nerozumíme. Nechci ani domýšlet, co vše by se stalo, kdybychom obecný řád spolu se zákonitostmi objevili. Myslím si, že by náš život přestal dávat smysl a jsem ráda, že lidstvo z tohoto pohledu žádné objevy nemá.

Na životě je krásné, že si myslíme, jak vše můžeme řídit. V průběhu zjišťujeme, že věci se dějí jinak a připadají nám možná chaotické. Ve výsledku pak ale nacházíme konečný smysl, jistou posloupnost a návaznost, ke které jsme dospěli životním vývojem, poznáním a zkušenostmi.

„Nejdůležitější v životě není, co se děje, ale jak si s tím poradíme.“

Hal Urban

SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ

Knihy

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. Psychologický slovník. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X.

NAKONEČNÝ, Milan. Základy psychologie osobnosti. 1. vyd. Praha: Management Press, 1993. ISBN 80-85603-34-9.

MIKŠÍK, Oldřich. Psychologická charakteristika osobností. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2001. ISBN 80-246-0240-7.

CAKIRPALOGLU, Panajotis. Úvod do psychologie osobnosti. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4033-1.

BLATNÝ, Marek. a Alena PLHÁKOVÁ. Temperament, inteligence, sebepojetí: nové pohledy na tradiční témata psychologického výzkumu. Tišnov: Sdružení SCAN, 2003. ISBN 8086620050.

BEDRNOVÁ, Eva. a Ivan. NOVÝ. Psychologie a sociologie řízení. Praha: Management Press, 1998. ISBN 8085943573.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka. Poznávání duševního života člověka. 4., dopl. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-2977-9.

BALCAR, Karel. Úvod do studia psychologie osobnosti. 2., opr. vyd. V Chrudimi: Mach, 1991.

HOPCKE, Robert H. Nic není náhoda: příběhy našich životů z hlediska neobyčejných shod okolností. Vyd. 1. Praha: Ikar, 1998. ISBN 80-7202-323-3.

BEGG, Deike. Synchronicita: náhody, k nimž nedochází náhodou. Vyd. 1. Překlad Hana Krejčí. V Praze: Metafora, 2003. ISBN 80-86518-61-2.

BARROW, John. Teorie všeho. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1996, 269 s. ISBN 80-204-0602-6,

RICHO, David. Synchronicita: skrytá moc zvláštní série náhod. Vyd. 1. Praha: Triton, 2009. Nové světy. ISBN 978-80-7387-204-5.

MLODINOW, Leonard. Život je jen náhoda: jak náhoda ovlivňuje naše životy. V Praze: Slovart, 2009. ISBN 978-80-7391-259-8.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4.

Webové stránky

Wikipedie. Wikipedie [online]. [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1hoda>

Carl Gustav Jung. Jung.sneznik.cz [online]. [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <http://jung.sneznik.cz/jung.htm>

AntiŠkola. AntiSkola.eu [online]. [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <http://antiskola.eu/cz/referaty>

Test osobnosti online. Myers-Briggs Type Indicator (MBTI). Test osobnosti. MBTI [online]. [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <http://test-mbti.hys.cz/>

Výsledky MBTI testů

Skeletus Personality Test. Skeletus Personality Test [online]. [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <http://spt.skeletus.com>

